

DERINIMO PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. VASARIO 11 D. NUTARIMO NR. 198 „DĖL LEIDIMŲ
NAUDOTI ŽEMĖS GELMIŲ IŠTEKLIUS (IŠSKYRUS ANGLIAVANDENILIUS) IR ERTMES IŠDAVIMO TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO IR ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO“ PAKETIMO

2019-11-14

Suinteresuotos institucijos ir asmenys	Suinteresuotų institucijų ir asmenų pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į suinteresuotų institucijų ir asmenų pastabas ir pasiūlymus
LR teisingumo ministerijos 2019-11-07 raštas Nr. (1.6E)2T-1136	1. Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – Disponavimo įstatymas) 10 str. 2 ir 3 d. nustatyta, kad valstybės turtą patikėjimo teise valdo, naudoja ir disponuoja juo centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas, valstybės institucijos ir kiti nurodyti subjektai. Disponavimo įstatyme nustatyta, kad nurodyti subjektai turi teisę priimti sprendimus, susijusius su valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo. Miškų įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad valstybinę miško žemę patikėjimo teise valdo miškų urėdija (urėdijos) ir kiti nurodyti asmenys. Valstybinės miško žemės sklypai patikėjimo teise perduodami šiems subjektams Vyriausybės nutarimais valstybinės funkcijoms įgyvendinti Žemės įstatymo nustatyta tvarka. Miškų įstatymo Nr. I-671 2, 4, 5, 7 ir 11 str. pakeitimo įstatymas 6 str. 3 d. nustatyta, kad Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos iki 2020 m. sausio 1 d. užtikrina visų laisvos valstybinės žemės fonde esančių ir nuosavybės teisėms atkurti nepanaudotų valstybinių miškų perdavinimą patikėjimo teise valdyti miškų urėdijai (urėdijoms) arba pardavinimą aukcionuose. Žemės įstatymo 7 str. 3 d. nustatyta, kad Vyriausybės nutarimais valstybinės miško žemės sklypai gali būti perduodami patikėjimo teise Miškų įstatymo nustatytiems subjektams valstybinėmis funkcijoms atlikti. Apibendrinant konstatuojama, kad minėti	Neatsižvelgta. Prieš gaunant Leidimą naudoti žemės gelmių išteklius ar ertmes atliekamos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatytos procedūros, kurių metu priimamas sprendimas ar planuojama ūkinė veikla yra galima. Leidimo naudoti žemės gelmių išteklius ar ertmes išdavimo metu nesprensdžiamas klausimas dėl valstybinių miškų sklypų valdymo ir naudojimo perdavimo kitiems subjektams. Žemės sklypas, reikalingas naudingųjų iškasenų naudojimui, išnuomojamas pagal Žemės įstatymo 9 str. 6 d. 2 p. po žemės gelmių naudojimo plano, kuris yra specialusis teritorijų planavimo dokumentas, patvirtinimo, t. y. po pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo pakeitimo iš miškų ūkio pagrindinės žemės naudojimo paskirties pakeitimo į kitos pagrindinės žemės naudojimo paskirties žemę, nustatant naudingųjų iškasenų teritorijos naudojimo būdą. Šiuo atveju pagrindinės žemės naudojimo paskirties ir būdo keitimas vykdomas vadovaujantis Žemės įstatymo 24 str. 1 ir 2 d., Teritorijų planavimo įstatymo 21 ir 22 str., Žemės gelmių įstatymo 14 str. ir Miškų įstatymo 11 str. Pažymėtina, kad pagal Žemės įstatymo 9 str. 6 d. 2 p. valstybinės žemės sklypus išnuomoja Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT), o ne VĮ Valstybinių miškų urėdija. Žemės įstatymo 9 str. 1 d. 4 p. numato, kad valstybinės žemės sklypus įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka išnuomoja NŽT: <i>visais kitais atvejais</i>

	<p>istatymai nenustato kitokio teisinio reguliavimo, nei nustatytas Disponavimo įstatyme, dėl urėdijų valstybinių miškų žemės valdymo patikėjimo teise įgyvendinimo. Atsižvelgiant į tai, konstatuojama, kad būtent VI Valstybinių miškų urėdija, kuri yra valstybinės miško žemės sklypų patikėtinė, priima sprendimus dėl valstybinių miškų sklypų naudojimo ir valdymo. Tačiau Nutarimo projekte siūloma nustatyti, kad dėl valstybinės miško žemės sklypo ar sklypų naudojimo plano sprendimą priimtu ne turto patikėtinis, šiuo atveju – Valstybinė miškų urėdija, bet kitas asmuo – Valstybinė miškų tarnyba. Vertinant šiame rašte išdėstytą įstatyminių reguliavimą, manytume, kad Valstybinė miškų tarnyba turėtų teisę priimti sprendimus dėl valstybinių miškų naudojimo plano tik, jei ši įstaiga teisės aktų nustatyta tvarka būtų turto – valstybinių miškų sklypų patikėtinė. Kadangi valstybinių miškų žemės sklypus turto patikėjimo teise valdo Valstybinių miškų urėdija, todėl būtent ji turi teisę priimti sprendimus dėl jai perduoto patikėjimo teise turto naudojimo.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys ir į Žemės įstatymo 9 str. 6 d. 2 p. nuostatą, pagal kurią valstybinė žemė išnuomojama be aukciono, jeigu Žemės gelmių įstatymo nustatyta tvarka gautas leidimas naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes. Priėmus šiuo Nutarimo projektu siūlomą pakeitimą, valstybinių miškų sklypų patikėtinis – VI Valstybinių miškų urėdija nedalyvautų derinant miško sklypo naudojimo planą, taip apribojant jo, kaip patikėtinio, teisę valdyti ir naudoti jam patikėjimo teise perduotą valstybinę miško žemę, nors vėliau sudaryti žemės nuomos sutarį būtų pastarojo pareiga.</p>	<p><i>nenurodytais Žemės įstatymo 9 str. 1 d. 1-3 p. NŽT išnuomoja leidimo naudoti žemės gelmių išteklius turėtojai kitos pagrindinės paskirties žemės sklypą</i></p> <p>Nors Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 10 str. 2 ir 3 d. nustatyta, kad patikėtiniai turi teisę priimti sprendimus, susijusius su valstybės turto valdymu, naudojimui ir disponavimu juo, Žemės įstatymo 7 str. 3 d. nustatyta, kad Vyriausybės nutarimais valstybinės miško žemės sklypai gali būti perduodami patikėjimo teise Miškų įstatymo nustatytiems subjektams valstybinės funkcijoms atlikti, tačiau, būtent Žemės įstatymo 7 str. 5 d. nurodyta išimtis, t. y., kad šio straipsnio 3 dalyje nurodyti patikėtiniai (t. y. miškų urėdija) negali perduoti miško žemės sklypų ar kitų valstybinės žemės sklypų perduoti ar kitaip perleisti, išnuomoti, perduoti panaudos pagrindais ar perduoti jų naudotis kitu būdu, jų įkeisti ar kitaip suvaržyti daiktinių teisių į juos, jais garantuoti, laiduoti ar kitu būdu užtikrinti savo ir kitų asmenų prievolių įvykdymo.</p> <p>Pagal Miškų įstatymo 5 str. 3 d. 12 p. Valstybinė miškų tarnyba (toliau – VMT) atlieka kituose teisės aktuose numatytas funkcijas, todėl, nagrinėjamu atveju, Vyriausybės nutarimu tokia funkcija VMT ir būtų numatyta. Įstatymų leidėjas šiame įstatyme nurodė nebaigtinį VMT funkcijų sąrašą ir delegavo galimybę papildomas funkcijas numatyti kitais teisės aktais.</p> <p>Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, manome, kad pastaba, jog <i>minėti įstatymai nemustato kitokio teisinio reguliavimo, nei nustatytas Disponavimo įstatyme, dėl urėdijų valstybinių miškų žemės valdymo patikėjimo teise įgyvendinimo. <...>, kad būtent VI Valstybinių miškų urėdija, kuri yra valstybinės miško žemės sklypų patikėtinė, priima sprendimus dėl valstybinių miškų sklypų naudojimo ir valdymo nepagrįsta.</i></p> <p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pasiūlymas nesusijęs su nutarimo projekto reguliavimo dalyku.</p>
	<p>2. Siūlytina įvertinti keičiamu Vyriausybės nutarimu patvirtintų Leidimų naudoti žemės gelmių išteklius (išskyrus angliavandenilius) ir ertmes išdavimo taisyklių</p>	

<p>(toliau – taisyklės) atitiktų Žemės gelmių įstatymui (toliau – Įstatymas), ir atitinkamai su juo suderinti (pavyzdžiui, pagal Konstituciją riboti ūkinės veiklos laisvę, galima, jeigu tai daroma įstatymu ir laikantis kitų kriterijų, todėl leidimų naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmės (toliau – leidimai) išdavimo, sustabdymo ir panaikinimo sąlygas turi nustatyti Įstatymas. Tačiau pažymėtina, kad taisyklių 64.2.4, 64.2.9, 64.2.10 ir kituose papunkčiuose yra nustatyti žymiai platesnis leidimų sąlygų pagrindų reguliavimas, nei numatyta Įstatyme; be to, pastebėtina, kad Įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad leidimas naudoti žemės gelmių išteklius bei ertmės suteikia teisę leidime nustatytą laikotarpį, o taisyklių 17 punkte nustatyta, kad leidimas yra neteterminuotas ir pan.).</p>	<p>Žemės gelmių įstatymo pakeitimo (nauja redakcija) projektas priimtas LR Seimo 2019-10-15 posėdyje, paskelbtas 2019-10-31, įsigalios 2020-07-01, įgyvendinamieji teisės aktai turi būti priimti iki 2020-03-31.</p> <p>Šiuo metu rengiamas viso LR Vyriausybės 2002 m. vasario 11 d. nutarimo Nr. 198 pakeitimo projektas, iš esmės peržiūrimos šio nutarimo nuostatos, tarp jų ir atitikimo/neatitikimo naujai Žemės gelmių įstatymo redakcijai, todėl netikslinga plėsti pakeitimų apimties.</p>
---	--